

Intervju sa visokim predstavnikom Valentinom Inzkom

Piše: Darko Momić

Visoki predstavnik u BiH Valentin Incko tvrdi da u slučaju „Dobrovoljačka“ pravda tek treba da bude zadovoljena. On ističe da će se oni koji su počinili zločin suočiti sa pravdom, ali napominje da Međunarodni krivični tribunal u Hagu, kao ni sudovi u Londonu i Beču, nisu utvrdili dovoljno dokaza o krivičnoj odgovornosti pojedinaca pominjanih u slučaju „Dobrovoljačka“.

U intervjuu za Press RS, Incko podseća da je Tužilaštvo BiH potvrdilo da taj predmet još nije zaključen i da se i dalje traga za počinioocima zločina.

– Tužilaštvo je potvrdilo da taj predmet nije zaključen i da se i dalje traga za počinioocima zločina. Istina se mora utvrditi, a pravda zadovoljiti, jer porodice žrtava imaju pravo da saznaju šta se desilo sa njihovim najbližima – navodi Incko u pisanom odgovoru za Press RS.

U RS malo ko bi se složio s takvim viđenjem razvoja situacije. Uostalom, zahtev za ukidanjem Suda i Tužilaštva BiH nije došao slučajno...

– Sud i Tužilaštvo BiH ključne su institucije za osiguranje potpunog sprovođenja vladavine prava u BiH. Zahtev predstavnika RS za ukidanjem zakona o Sudu i Tužilaštvu BiH je alarmantan zato što cilj tog zahteva nije da se tim institucijama pruži pomoć, već njihovo ukidanje. Ja u potpunosti podržavam rad Suda i Tužilaštva BiH i međunarodnih sudija i tužilaca. Na te institucije se vrši politički

pritisak samo zbog toga što su to državne institucije, a time se nimalo ne pomaže žrtvama i njihovim porodicama širom BiH. Sudstvo mora biti nezavisno i mora imati podršku da bi obavljalo svoj posao. Ako su državne pravosudne institucije izložene takvim političkim napadima, pitam se kako bi prošle entitetske pravosudne institucije u slučaju da političke strukture budu nezadovoljne nekom presudom, jer trenutni napadi sugerišu da pravosudne institucije ne mogu doneti odluku koja se ne dopada političarima.

Posle odluke stranog tužioca Džada Romana o obustavljanja istrage protiv bivših visokih zvaničnika R BiH o zločinu u Dobrovoljačkoj ulici, vi ste pružili podršku Sudu i Tužilaštvu BiH?! Zašto?

– Treba uzeti u obzir da više od 50 odsto svih predmeta vezanih za ratne zločine rešavaju entitetski sudovi i da u većini ovih predmeta nije bilo nikakvog napretka, pa je jasno da bez državnih pravosudnih institucija mnogi predmeti vezani za ratne zločine nikada ne bi došli do faze suđenja. Entitetska pravosuđa su sposobna, ali državno pravosuđe je posebno obučeno, ima posebnu opremu i metode da se može posebno pobrinuti za svedoke i žrtve. U interesu žrtava je da se podrže i sud i tužilaštvo, ali umesto toga, neki beskrupolozni političari koriste jednu odluku tužioca za ostvarenje političkih ciljeva.

Smatrate li da je odluka o obustavljanju istrage pravedna?

– U „slučaju Dobrovoljačka” pravda tek treba da bude zadovoljena.

Da li je audio snimak na kome Zaim Backović govori: „Pucajte, ovo je naređenje vrhovne komande”, dovoljan dokaz za vođenje istrage protiv njega?

– Ja nisam tužilac za ratne zločine. To je pitanje za njih, ne za visokog predstavnika.

Drugi primer! Bivši komandant 5. korpusa Armije BiH Atif Dudaković je pred kamerama naređivao da se pali i ubija, a istraga protiv njega se nikako ne privodi kraju?! Da li je to opravdan razlog za nezadovoljstvo radom Suda i Tužilaštva BiH u RS?

– Koliko mi je poznato, tužilaštvo vrši istragu u vezi s operacijama u području Bihaća 1995. godine, a radi i na slučajevima „Silos“, „Veliki park“, „Viktor Bubanj“ i postupanju sa vojnicima JNA koji su zarobljeni 3. maja 1992. godine. Ja delim frustracije i osećaje ljudi koji su izgubili svoje najmilije dok su počinioци tih dela još na slobodi i oni imaju puno pravo da zahtevaju pravdu. Ali, podrivanje suda i tužilaštva neće pomoći da se rad na tim predmetima ubrza.

Da li su opravdani zahtevi za redefinisanjem uloge Suda i Tužilaštva BiH?

– Ustavni sud BiH je već dva puta presudio da BiH, putem suda, ima obavezu da vrši svoje ustavne nadležnosti u toj oblasti, tako da mislim da nema prostora za menjanje ustavne uloge suda i tužilaštva. Aktuelna parlamentarna inicijativa nije pokušaj unapređenja državnog pravosuđa nego pokušaj njegovog ukidanja.

Da li je ispravno da tužioci Tužilaštva BiH po svom nahođenju i slobodnoj proceni mogu da izuzimaju predmete od entitetskih tužilaštava?

– To pitanje se kao i u drugim demokratijama uređuje zakonima kojima se utvrđuje ko ima koju nadležnost i kako se one vrše. Te zakone nije donelo pravosuđe, već vaši politički predstavnici. Tužioci imaju obavezu da rade svoj posao savesno i profesionalno, a ako neko misli da oni ne rade svoj posao kako treba, postoje institucionalni načini da se to reši, kojima se ne dovode u pitanje same institucije pravosuđa.

Mediji moraju izveštavati profesionalno

Svi visoki predstavnici u BiH su najčešće istupali u javnosti

preko stranica „Dnevnog avaza“! Kako komentarišete objavljivanje imena bivših pripadnika Vojske RS u ovom listu sa kvalifikacijama da je reč o ratnim zločincima, iako je iz Kantonalnog tužilaštva u Bihaću potvrđeno da se ni protiv koga od tih ljudi ne vodi istraga?

– OHR je čvrst zastupnik slobode i nezavisnosti medija, ali isto tako ističe i obavezu medija da izveštavaju odgovorno, objektivno i profesionalno. Ja lično se trudim da osiguram da sam medijima dostupan koliko god je to moguće i pazim da to bude uravnoteženo i bez preferiranja bilo koga.